



PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Prawna

2013/2130(INI)

23.1.2014

OPINIA

Komisji Prawnej

dla Komisji Spraw Konstytucyjnych

w sprawie wdrażania traktatu z Lizbony w kwestiach dotyczących Parlamentu Europejskiego
(2013/2130(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Eva Lichtenberger

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Prawna zwraca się do Komisji Spraw Konstytucyjnych, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, że traktat z Lizbony miał być krokiem ku bardziej przejrzystemu i demokratycznemu procedurom decyzyjnym, odzwierciedlającym podjęte w traktacie zobowiązanie do ściślejszej unii między narodami Europy, w której decyzje są podejmowane w sposób możliwie jak najbardziej otwarty i najbliższy obywatelom poprzez umocnienie roli Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych oraz stworzenie bardziej demokratycznych i przejrzystych procedur przyjmowania aktów unijnych, które są kluczowe w świetle wpływu tych aktów na obywateli i przedsiębiorstwa; zaznacza jednak, że osiągnięcie tego demokratycznego celu jest zagrożone, jeżeli instytucje UE nie będą przestrzegać wzajemnie swoich kompetencji, procedur ustanowionych w traktatach i zasad lojalnej współpracy;
2. zaznacza, że wybór właściwej podstawy prawnej, co potwierdził Trybunał Sprawiedliwości, stanowi kwestię natury konstytucyjnej, ponieważ określa występowanie i zakres kompetencji UE, procedury, które należy zastosować, i odpowiednie kompetencje podmiotów instytucjonalnych zaangażowanych w przyjęcie aktu; wyraża zatem ubolewanie, że Parlament musiał regularnie kierować do Trybunału Sprawiedliwości sprawy o stwierdzenie nieważności aktów przyjętych przez Radę z powodu wyboru podstawy prawnej, w tym dwóch aktów przyjętych na podstawie zdezaktualizowanego trzeciego filaru dawno po wejściu w życie traktatu z Lizbony¹;
3. przypomina, że traktat z Lizbony zwiększa rolę i uprawnienia Parlamentu Europejskiego w obszarze umów międzynarodowych i zaznacza, że obecnie umowy międzynarodowe w coraz większym stopniu obejmują obszary, które dotyczą codziennego życia obywateli, a które tradycyjnie, zgodnie z prawem pierwotnym UE, podlegają zwykłemu procedurom ustawodawczym; uważa, że postanowienie zawarte w art. 218 ust. 10 TFUE, który stanowi, że Parlament musi być natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury zawierania umów międzynarodowych, musi koniecznie być stosowane w sposób, który jest zgodny z art. 10 TUE stanowiącym, że podstawą funkcjonowania UE jest demokracja pośrednia, co wymaga przejrzystości i demokratycznej debaty w sprawach, w których zapada decyzja;
4. podkreśla, że ponieważ w kwestii umów międzynarodowych Parlament może jedynie wyrazić zgodę lub odmówić zgody, należy dać mu możliwość wyrażenia uzasadnionej opinii na temat celów wyznaczonych przez Unię Europejską w negocjacjach przed sporządzeniem mandatu negocjacyjnego; w związku z tym wyraża ubolewanie z powodu napotkanych trudności, na przykład podczas negocjacji w sprawie traktatu WIPO dotyczących wyjątków od prawa autorskiego w kwestii osób niedowidzących, i zaznacza, że dostarczanie terminowych informacji oraz uwzględnianie opinii Parlamentu ułatwiłoby później uzyskanie zgody Parlamentu;

¹ Zob. decyzję Rady 2013/129/UE z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie poddania 4-metyloamfetaminy środkom kontroli i decyzję wykonawczą Rady 2013/496/UE z dnia 7 października 2013 r. w sprawie poddania 5-(2-aminopropyl)indolu środkom kontroli.

5. zauważa, że kiedy traktat z Lizbony uczynił z Rady Europejskiej instytucję, jej zadania zostały określone w art. 15 TFUE w następujący sposób: „nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa ogólne kierunki i priorytety polityczne”, z wyraźnym wyłączeniem pełnienia funkcji ustawodawczych; zaznacza, że Rada Europejska ingerowała w procedurę ustawodawczą, podejmując decyzję o usunięciu niektórych elementów tekstu, które zatwierdziły już Parlament i Rada; przypomina w tym względzie o faktycznym skreśleniu art. 6–8 uzgodnionego tekstu wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie patentu europejskiego o jednolitym skutku i uważa, że tego rodzaju ingerencje Rady Europejskiej są niezgodne z prawem²;
6. zaznacza, że Parlament przyjął zasadniczo z zadowoleniem wprowadzenie aktów delegowanych do art. 290 TFUE, uznając, że zapewnia to większy zakres nadzoru, jednak podkreśla, że powierzenie takich uprawnień delegowanych lub uprawnień wykonawczych na mocy art. 291 TFUE nie jest obowiązkowe; uznaje, że zastosowanie aktów wykonawczych powinno być rozważane wówczas, gdy wymagana jest elastyczność i skuteczność, której nie można zapewnić przy zastosowaniu zwykłej procedury ustawodawczej, pod warunkiem że cel, treść, zakres i czas trwania tego przekazania uprawnień są wyraźnie zdefiniowane, a warunki przekazania uprawnień są dokładnie określone w akcie podstawowym; wyraża obawy w związku z tym, że Rada dąży do stosowania aktów wykonawczych w odniesieniu do przepisów, w przypadku których wystarczy zastosowanie aktu podstawowego lub aktu delegowanego; podkreśla, że jedynie w przypadku elementów, które nie oznaczają dalszych kierunków polityki, prawodawca może decydować o dopuszczeniu ich przyjęcia w drodze aktów wykonawczych; uznaje, że art. 290 wyraźnie ogranicza zakres aktów delegowanych do innych niż istotne elementów aktu ustawodawczego oraz że do przepisów istotnych w rozpatrywanej dziedzinie prawodawstwa nie można zatem stosować aktów delegowanych;
7. podkreśla większą rolę nadaną w traktacie z Lizbony parlamentom narodowym i zaznacza, że oprócz roli polegającej na monitorowaniu respektowania zasad pomocniczości i proporcjonalności, mogą mieć pozytywny wkład w dialog polityczny; uważa, że aktywna rola parlamentów narodowych w kierowaniu członkami Rady Ministrów oraz dobra współpraca między Parlamentem Europejskim a parlamentami narodowymi może pomóc w ustanowieniu zdrowej przeciwwagi parlamentarnej dla uprawnień wykonawczych w ramach funkcjonowania UE; odnosi się również do uzasadnionych opinii parlamentów narodowych wydanych na mocy art. 7 ust. 2 protokołu nr 2, zgodnie z którymi szeroki zakres przekazanych uprawnień w proponowanym akcie na mocy art. 290 TFUE nie pozwala ocenić, czy konkretna rzeczywistość ustawodawcza byłaby zgodna z zasadą pomocniczości.

² W dniu 29 czerwca 2012 r. Rada Europejska podjęła decyzję o faktycznym usunięciu wspomnianych artykułów z projektu rozporządzenia.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	21.1.2014
Wynik głosowania końcowego	+: 20 -: 1 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, Axel Voss
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	María Irigoyen Pérez